

**ΥΠΑΡΧΕΙ ΛΥΣΗ ΣΤΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ
ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΚΑΙ ΠΟΙΑ; ('Γ Μέρος)
(του Γιώργου Μαυρουλέα)**

Η ανάγκη για νηφαλιότητα και το νέο οικονομικό όραμα

«Η νευρική κατάσταση των αγορών», «Πανικός στα χρηματιστήρια», «Πανικός στην κυβέρνηση», «Πυρετός στα κομματικά επιτελεία», «Πυρετώδεις διαβουλεύσεις των ηγετών στα πλαίσια της Ευρωζώνης» κλπ. είναι φράσεις που ακούγονται πλέον καθημερινά. Αντανακλούν σε ένα βαθμό την πανθομολογούμενη τρομολαγνεία των μέσων μαζικής ενημέρωσης αλλά και σε πολύ μεγάλο βαθμό μια γενικευμένη νευρωτική στάση¹. Η έλλειψη νηφαλιότητας προκαλεί ανώριμες-αστόχαστες αντανακλαστικές και βιαστικές αντιδράσεις, τόσο στους οικονομικούς όσο και στους πολιτικούς κύκλους.

Ας θυμηθούμε λίγο την εικόνα ενός χρηματιστηρίου την ώρα λειτουργίας του, με τους υπαλλήλους των χρηματιστηριακών να πουλάνε ή να αγοράζουν μετοχές μέσα σε ένα πανδαιμόνιο φωνών... Η εικόνα αυτή δείχνει πως λειτουργεί η καρδιά (όπως αποκαλούνται τα χρηματιστήρια) του σημερινού οικονομικού συστήματος. Σπασμωδικές, ευκαιριακές-τυχοδιωκτικές κινήσεις μεταφοράς κεφαλαίων που μετακινούνται με απίστευτη ταχύτητα, από τον ένα οικονομικό οργανισμό στον άλλο. Η ταχύτητα μετακίνησης του κεφαλαίου σήμερα έχει αλλάξει τον επενδυτικό του χαρακτήρα στα μέσα παραγωγής και μεταλλάσσεται σε τζόγο. Η οικονομία έχει χάσει το νόημά της (αν ποτέ το είχε βρει).

Και ποιο είναι το νόημα της οικονομίας αν αυτό δε συνδέεται άμεσα με την εργασία υλική ή πνευματική που παράγει έργο ή προϊόντα που συνεισφέρουν στην κοινωνική ευημερία; Με αυτό τον τρόπο άλλωστε παράγεται ο πλούτος². Πλούτος δεν παράγεται από τα στοιχήματα ή το τζόγο. Όταν λοιπόν σήμερα τεράστια κεφάλαια έχουν επενδυθεί σε στοιχήματα (πχ αν θα πέσει το Ευρώ ή αν θα πάει σε χρεωκοπία η Ελλάδα) και μάλιστα πολλαπλάσια εκείνων που έχουν επενδυθεί στην παγκόσμια οικονομία, δε μπορεί να παραχθεί πραγματικός πλούτος και η ύφεση πρέπει να θεωρείται δεδομένη. Δεδομένη όσο το χρηματοπιστωτικό σύστημα αφήνεται να διαχειρίζεται τις τύχες όλων μας. Και σ' αυτό είμαστε όλοι συνυπεύθυνοι. Δεν είναι θέμα μόνο των πολιτικών. Όσο οι διαμαρτυρίες των πολιτών δεν εστιάζονται στη ρίζα του προβλήματος παρά μόνο στα συντεχνιακά ή ατομικά τους αιτήματα.

Σήμερα περισσότερο από ποτέ χρειάζεται ένα νηφάλιο αναστοχασμός πάνω στην οικονομία και επαναπροσδιορισμός του οικονομικού. Ειδικότερα για την Ελλάδα αυτός αποτελεί ισχυρή ανάγκη. Πρέπει να κατασταλάξουμε σ' ένα νέο οικονομικό όραμα. Προηγούμενως όμως χρειάζεται να οριοθετήσουμε τις βασικές αρχές που θα το συνθέτουν. Οι αρχές πάλι αναδύονται μέσα από την ευαισθητοποίηση στην ανάγκη.

Οι σημερινή ανάγκη προτάσσει:

1. Την εναρμόνιση της οικονομικής δράσης με το περιβάλλον ώστε να μην το καταστρέφει και τη στροφή προς μια λιγότερο ματεριαλιστική οικονομία³.
 2. Τον περιορισμό της συσσώρευσης πλούτου σε ανθρώπους ή εταιρείες ή ομίλους εταιρειών και τη θέσπιση ανώτατων ορίων του.
 3. Τη θέσπιση παγκόσμιων κανόνων εξισορρόπησης των εμπορικών ισοζυγίων μεταξύ των κρατών⁴(οικονομικός μερισμός).
 4. Τη μείωση της ανεργίας και της φτώχειας δίνοντας το βάρος στις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις.
- Για να φτάσουμε όμως στην καταστάλαξη του οράματος στην καθημερινή ζωή πρέπει να ακολουθήσουμε την παρακάτω σειρά:

Σήμερα το χρηματοπιστωτικό σύστημα κινείται στα όρια της παρανομίας. Αλλά το ίδιο κάνει και η κοινωνική αδικία που συνθέτεται από τον ατομοκεντρικό ωφελιμισμό όλων μας. Αυτός άλλωστε το γέννησε. Επειδή η ανθρώπινη εργασία είναι εξαιρετικά σημαντική για την ψυχική και σωματική υγεία δεν είναι δυνατό να αποδεχόμαστε τόσο την ανεργία όσο και το τεράστιο βάρος της ανασφάλειας της επιβίωσης των πλέον αδυνάμων, όταν κάποιος οικονομικοί τιτάνες ξοδεύουν σε μία βραδιά διασκέδασης, όσα ξοδεύουν πολλοί άνθρωποι μαζί σε ολόκληρη τη ζωή τους.

Αν η οικονομία δε γίνει πιο αλληλέγγυα δε μπορεί να επιβιώσει. Θα καταρρεύσει κάτω από τις αντιφάσεις που η ίδια προκαλεί. Αυτός που δεν έχει να καταναλώσει δε θα καταναλώσει και η ύφεση-κρίση θα μεγεθύνεται.

Σημειώσεις

1. Αξίζει να μελετήσει κάποιος το βιβλίο του Josef Rattner «0 νευρικός άνθρωπος» που μελετάει τις αιτίες και τις αντιδράσεις του νευρωτικού ανθρώπου για να διαπιστώσει ότι ο τρόπος αντίδρασης των οικονομικών παραγόντων και του πολιτικού κόσμου γενικότερα μπροστά στην κρίση αποκαλύπτει τη βαθύτερη νεύρωση που επικρατεί.
2. Καρλ Μαρξ: «Το κεφάλαιο» τόμος 1^ο.
3. «Χρειαζόμαστε μια οικονομία με ελαχιστοποίηση των υλικών ροών» Γιάννης Ζήσης, «Πράσινο Επιχειρείν»
4. Χρειάζεται να μπουν όρια στα πλεονάσματα εμπορικού ισοζυγίου των κρατών αλλά και στα ελλείμματά τους. Τα πλεονάσματα πάνω από κάποιο όριο πρέπει να επιστρέφονται υπό τύπο αναπτυξιακών προγραμμάτων στις χώρες με τα κάτω του κατώτατου οριζόμενου ορίου ελλείμματα. Πρόταση που είχε τεθεί και στο Bretton Woods το 1944.

Διαβάστε σχετικά:

- 'Α Μέρος
- 'Β Μέρος
- 'Δ Μέρος
- 'Ε Μέρος

Γιώργος Μαυρουλέας
Πολιτικός Επιστήμονας
Μέλος της ΜΚΟ Σόλων
Φωτό: wikimedia